

BLOGLARDA UZAKTAN ÖĞRENME

Yrd. Doç. Dr. Serap Öztürk
Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi
srozturk@anadolu.edu.tr

Özet

Çevrim içi etkileşim ve paylaşım araçlarından olan weblogları, (internet günlükleri ya da bloglar) bilindiği gibi; temel internet bilgileri ile üretilebilen, metin, video, fotoğraf ve grafiklerle desteklenebilen, arşivlenen, yorumlanabilen ve paylaşılabilen internet ortamlarındandır.

Teknik özelliklerine, içerik özelliklerine ya da kullanım amacına göre sınıflanan bloglar; kurumlar ve kişiler tarafından oluşturulmaktadır.

Bu çalışmada; çok kullanılan arama motorlarında farklı bağlamlarla arama yapılarak ulaşılan Türkçe kişisel bloglarda “uzaktan öğrenme” kavramına olan yaklaşımlar saptanarak, incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: weblog, blog, uzaktan öğrenme.

DISTANCE LEARNING IN THE BLOGS

Abstract

Blogs are one of the online interaction and sharing tools. These are internet media that can be produced with basic internet information, can be archived, interpreted and shared with text, video, photographs and graphics. Blogs categorized by technical specifications, content specifications, or purpose of use; Institutions and individuals.

In this study; Approaches to the concept of "distance learning" will be determined and examined in Turkish personal blogs, which are found by searching in different contexts in commonly used search engines.

Keywords: Distance education, weblogs, blogs.

GİRİŞ

“İnternette oluşturulan günlük” olarak tanımlanan bloglar, kurumsal ve kişisel ortamlar yaratılmasına ve paylaşılmasına olanak sağlar. Günlük düşüncesinden yola çıkılarak hazırlanan bloglar kişilere; bağlantılar, yazı, fotoğraf, ses ve video paylaşma olanağı vermektedir. Ürün tanıtmak, hizmet vermek, fikir, haber, bilgi paylaşmak isteyen pek çok kişi bu alanı kullanmaktadır. Bloglarda yer alan malzemeler istenildiği zaman, istenilen kişilerce paylaşılabilir. Ziyaretçilerle ortak alanlarda buluşulabilir, yoruma açık olmak ya da olmamak blog yazarının elindedir.

Bloglar çoğunlukla okuma, yazmayı seven kişiler tarafından oluşturulan platformlardır. Bloglar için çoğunlukla ücretsiz servisler sunulmaktadır, Blogçu.com, blogspot, wordpress.com, blogger, tumblr+, vb. gibi.

Bloglar, kişiye özel yayın alanları olduğu için içerikleri de özgür olarak belirlenmektedir. Blog sağlayıcıların sundukları olanaklar sayesinde kullanıcılar, web tasarımı konusunda derinlemesine bilgileri olmasa da blog oluşturabilmektedir. Basit bir üretim sürecinin sonunda açılan blogların, günlük ve arşiv olduğu temelinden yola çıkarak bu özelliklerinin korunması ve dikkat edilmesi önemlidir.

Dünya üzerindeki pek çok hareketin sayısallaştırıldığı bir sitede internet kullanıcı sayısı o an 3.471.211.832 iken yazılan blog sayısı 1.966.161 olarak bildirilmiştir. (<http://www.worldometers.info/tr/>, 2016) Bu rakamlara göre, İnternet kullanıcılarının % 6’sı blog yazdığını söylemek yanlış olmayacaktır. İnternet kullanıcısı olarak görünen

kişilerin çoğunluğu o an ya arama motoru kullanmakta ya da e-posta göndermektedir. Blog yazma etkinliği sürekliliği olan, kişisel tasarım, deneyim ve birikime ihtiyaç duyulan bir süreçtir. Bu nedenle kullanıcılar içindeki bu oranın azımsanmaması gerekmektedir.

Bloglar; kişisel, temasal ve kurumsal biçimde sınıflandırılabilir gibi; içeriğin oluşturma şekline yani teknik açıdan, blogda yer alan medya türü ve blogun kullanım amacına göre de sınıflandırılmıştır. (Karcıoğlu & Kurt, 2009)

Bloglar, kişilerin internette oluşturdukları özel alanlar gibi görünse de; içerik, biçim ve sağladığı olanaklar açısından(bağlantı vermesi, fotoğraf, video, ses kullanması gibi)değerlendirilen hatta yarıştıran internet ortamlarına dönüşmüştür. Bu dönüşme ile kullanım alanları genişlemiş kişilerin yanı sıra kurumların da ilgisini çekmiştir. Bloglar hakkındaki güncel araştırmalara bakıldığında, bu çalışmaların blogları dört ana başlık altında incelediği gözlenmektedir. Bu başlıklar, gazetecilik, politika, eğitim ve pazarlamadır. (ÖZÜDOĞRU, 2014) Blogların eğitimde kullanımı; öğrenen ve öğreteneri buluşturan öğrenme ortamı, çevrimiçi eğitim yapan kuruluşların internetteki ikincil alanları biçimindedir. Bloglardan öğrenme ortamı olarak yararlanılmasının blog kullanıcılarına karşılıklı olumlu etkileri, olduğu saptanmıştır.

- Öğrenenler, yazı becerilerinin geliştiğini belirtmektedir.
- Ortamda bilgiye ulaşmak zevkli bir iştir.
- Geleneksel yöntemlerle ders işlemek yerine, farklı ortam kullanmak olumlu etki yaratmıştır.
- Eğitimciler, internette bilgi paylaşımını sağlamak ve öğrencilerini cesaretlendirmek için ağ günlükleri ortamını kullanabilirler. (Babur, 2010)

Bloglar kişilerin özel alanları olduğu için istenildiği gibi tasarlanmakta, blog yazarının birikimi, özel ilgisi ile de ortaya çıkmaktadır. Blogların içinde en ilgi çekenlerinin yemek ve gezi blogları olduğu da gözlenmiştir. Uzaktan öğrenmenin bilişim teknolojisindeki değişiklik ve ilerlemelere bağlı olarak kazandığı ortamların giderek en etkin kullanılan internet ortamı olduğunu söylemek çok yanlış olmayacaktır. Blogların yarattığı özgür paylaşım ortamı ile hem çevrimiçi öğrenme aracı olarak(uygulama) hem de kuramsal bilgilerin paylaşıldığı bir meca olarak kullanılıyor olması önemlidir.

AMAÇ

Araştırmanın temel amacı, kişisel bloglarda uzaktan öğrenmeye olan yaklaşım biçimlerinin incelenmesidir. Bu amaçla yanıt aranan temel sorular şunlardır:

1. Blog güncel mi?
2. Blogda yer alan konular nelerdir?
3. Blog sahibi belirli mi?
4. Blogda uzaktan öğrenme hangi içeriklerde yer almıştır?
5. Blogda yorum yapma olanağı var mı?

YÖNTEM

Türkiye’de ihtiyaç sahibinin; çok kullanılan web arama motorlarında farklı (online eğitim, online öğrenme, uzaktan öğretim, uzaktan eğitim gibi) bağlamlarla arama yaparak ulaştığı web sayfaları adreslerine ulaşılmıştır. İlk beş sayfada yer alan site adreslerindeki bloglara ulaşıp ilgili sayfalar (bilgilerin değişebileceği varsayımından dolayı) kaydedilmiştir. İlgili bağlamlarla ulaşılan adreslerin içinde, yabancı dilde olan bloglar (Tony Bates gibi), üniversitelerin uzaktan öğrenme ile ilgili sayfalarının adresleri, uzaktan öğrenme yöntemini kullananlar, haberlerin yer aldığı, uzaktan öğrenme ile akademik yazıların yer aldığı bloglar, uzaktan öğrenme konusunda destek hizmeti veren firmaların bloglarının olduğu gözlenmiştir. Tarama yöntemi ile elde edilen bu bloglara, amaçlar doğrultusunda belirlenen sorular yöneltilerek içerik çözümlemesi yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Seçilen bağlamlarla ulaşılan web sayfası sayısı 600’dür. Bu 600 web sayfasının içinde aynı olanlar, tekrarlananlar ve kişisel blog sayfası olmayanlar elenmiş, kalanlar araştırmanın örnekleme olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bloglarda uzaktan öğrenme genel başlığına bakıldığında; bir öğrenme biçimi olarak kabul edilen ve uygulanan bir yöntem olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle kişisel gelişim, yabancı dil öğretimi ve vücut geliştirme gibi konularda uzaktan öğrenme materyalleri kullanılmakta, çevrimiçi sınavlar yapılmaktadır. Uzaktan öğrenmenin kendi kendine öğrenme yöntemi olması konusunda yeterli donanımın olmaması bir blogda konu edilirken, uzaktan öğrenme ile ilgili ders ödevlerinin de paylaşılması blog açma için neden olabilmektedir.

Bloglar kişilerin yazdığı günlükler olduğu için temelinde güncellik olması beklenmemektedir. Belli aralıklarla düzenli yazmak oldukça zordur. Ancak, internetin kolay güncellenebilir olması bu beklentiyi yaratmaktadır. Bu nedenle blogların güncelliği incelenmiştir.

Tablo 1: Blogların Güncellenme Durumu

BLOG GÜNCEL Mİ?	SAYI	%
EVET	19	45
BELLİ DEĞİL	16	38
HAYIR	7	17
TOPLAM	42	100

Tablo 1’de blog yazarlarının bloga ekledikleri yazıların tarihlerine bakılarak güncellenme durumu yer almaktadır. İncelenen bloglarda güncel olmayan blogların % 17 olduğu, yarısına yakınının da(%45) güncel olduğu saptanmıştır. Güncellik konusunda kesin verinin olmadığı blog sayısı da oldukça fazladır. Blog yazarlarının çoğunluğunun güncellik konusuna duyarlı olmadıkları söylenebilir (Tablo 1)(%17+%38=%55). Güncellik, var olan bilgilerin kontrol edilmesi, güncellenmesi açısından önemlidir. Uzaktan öğrenme gibi teknolojik yeniliklere açık olan bir alanda güncellik daha da önem kazanmaktadır.

Tablo 2: Bloglarda Yer Alan Konular

BLOG KONUSU	SAYI	%
GENEL	18	43
BİLİMSEL ORTAM	9	21
UZAKTAN ÖĞRENME	6	14
BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ	7	17
KİŞİSEL EĞİLİM(FOTO, BİSİKLET)	2	5
TOPLAM	42	100

Tablo 2’de uzaktan öğrenme konusuna bir şekilde yer veren blog yazarlarının ele aldıkları konular görülmektedir. Her konunun ele alındığı bloglar “genel” olarak adlandırılmış ve blogların yarısına yakınının(%43) bu sınıfta yer aldığı gözlenmiştir. Bu bloglarda uzaktan öğrenme konusunda farklı içerikte (Haber, bilgi, duyuru, açıklama gibi) yazılar yer almıştır. Bilimsel ortam olarak adlandırılan başlık altında %21 ile ikinci sırada yer alan bloglarda iki tür kullanım gözlenmiştir. İlki, uzaktan öğrenme ile yüksek lisans yapan öğrenci ve öğretim üyelerinin ders kapsamında ödev, inceleme ve değerlendirme yaptıkları bloglardır. İkincisi de örgün öğrencileri ile ders dışında derslerle ilgili görüşen öğreticilerin bloglarıdır. Bilişim teknolojisi konulu bloglarda uzaktan öğrenme ile ilgili teknik alt yapı bilgileri yer almaktadır. Kişisel eğilimleri ile ilgili bloglarda uzaktan öğrenme ile ilgili yazılar ve uzaktan öğrenme ile bir beceri kazandırma çabası yer almaktadır.

Tablo 3: Blog Yazarları Bilgisi

BLOG YAZARI BELLİ Mİ?	SAYI	%
EVET	29	69
HAYIR	13	31
TOPLAM	42	100

Blog yazarının belli olması yazara/kaynağa güven getirecektir. Tablo 3'te blog yazarlarının kendileri hakkında verdikleri bilgiler incelenmiştir. Yazarın akademik ve deneyimsel geçmişi konu ile ilgili güven konusunu etkileyecektir. Güvenli bir paylaşım ortamı olması açısından bu bilgiler oldukça önemlidir. Araştırma kapsamında bulunan blogların çoğunluğunda(%69) blog sahibi kendini tanıtmıştır.

Uzaktan eğitim konusundaki paylaşımların, bloglarda aşağıdaki içeriklerde olduğu saptanmıştır. Bu içeriklerin ağırlıkları, Tablo 4'de incelenmiştir.

- Bilgi
- Makale/ Akademik İletişim/Paylaşım
- Araç
- Haber
- Duygu

Tablo 4: Bloglarda Uzaktan Öğrenmeye Yaklaşım

BLOGLARDA UZAKTAN ÖĞRENMEYE YAKLAŞIM	SAYI	%
BİLGİ	24	57
MAKALE/AKADEMİK İLETİŞİM/PAYLAŞIM	12	29
ARAÇ	4	10
HABER	1	2
DUYGU	1	2
TOPLAM	42	100

Tablo 4'te çalışmanın amacı açısından önem taşıyan sonuçlar yer almaktadır. Bloglarda uzaktan öğrenmenin hangi nedenle yer aldığı sorgulanmıştır. Uzaktan öğrenme konusuna nasıl yaklaşıldığı sorgulandığında; %57 ile bloglarda bilgi verildiği saptanmıştır. Bilgiler; uzaktan öğrenme tanımı ile uzaktan öğrenim yapan okullar ile ilgili açıklamalardan oluşmaktadır. %29 olan Makale/Akademik İletişim/ Paylaşım bloglarında makaleler ve uzaktan öğrenme ortamları yer almaktadır. Araç olarak kullanan 4 blogun üçünde para kazanma amacını güdülürken, bir blogda da bilginin düzenli bir biçimde aktarımı hedeflendiği saptanmıştır. Bloglar genel olarak; önerilerde bulunuyor, makalelere yönlendiriliyor, uzaktan öğrenmeyi araç olarak kullanıyor, duyurularda bulunuyor.

Tablo 5: Blogların Yorum Olanasının Kullanımı

BLOGLARDA YORUM	SAYI	%
VAR	42	100
HAYIR	-	-
TOPLAM	42	100

Blogların sahip olduğu temel özellik olan yorum yapma olanağının araştırma kapsamında bulunan tüm bloglarda olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Blog yazarlarının bu konuda açık fikirli oldukları ve paylaşımına açık olduklarını göstermektedir. Yapılan yorumların çoğunda blog yazarının yorum sahibi ile karşılıklı görüş alışverişinde bulunduğu da gözlenmiştir. Bu iletişim blogları kullananların da konuya olan ilgisini de göstermektedir.

SONUÇ

Uzaktan öğrenme, farklı öğrenme ortamlarının kullanıldığı zaman ve mekân kısıtı olmayan bir öğrenme biçimidir. Blogların da bu öğrenme ortamlarının içinde yer alması söz konusudur. Uzaktan öğrenmeyi, para kazanmak için araç olmak dışında ele almak için o konuda bilimsel çalışma yapıyor olmak ya da bu konuyla ilgili iletişim ağı oluşturmak açısından önemlidir. Blog oluşturmanın temel nedenlerinden biri de budur.

İnternette yaratılan tüm ortamlar için “nasıl para kazanırsınız?” sorusunu soran ve bu konuda bilgiler veren pek çok siteye, bu sitelerde de pek çok yazıya ulaşılabilir. Reklam almanın koşulları, abone sayısının önemi, tıklamaların kazanca katkısı, beğenmenin getirileri, paylaşmanın bu konuya etkisi, görüntülenme sayısının kazanca katkılarını öğrenmek ve uygulamak pek çok internet ortamının başlıca konuları arasında yer almaktadır. Bu konular başka araştırmaların konusu olabilir. Bu araştırmada amaç, uzaktan öğrenme konusuna bloglarda nasıl yaklaşıyor sorusuna yanıt aramaktır. Ulaşılan sonuç; yaklaşık 600 sitenin içinde sadece 42 bloga ulaşılması, bu konuda yeterince gönüllü/istekli kişi olmadığını göstermektedir. Blogunu öğrenme ortamı olarak kullanarak para kazanmak isteyen az sayıda blog olması da uzaktan öğrenme konusunun yaygınlığı konusunda soru işareti yaratmaktadır.

Blogların etkili olması, hazırlanırken yapılan araştırma ve süreçle ilgilidir. Amacın belirlenmesi, hedef kitlenin tanınması, içerik hazırlanırken yeterli araştırma yapılması gereklidir.

Bloglar kişisel internet ortamlarıdır. Bu nedenle kişisel bilgi ve yaşam birikimi önemlidir. Bloglardan öğrenme ortamı olarak yararlanılması sırasında, denetimsiz bir evrenle karşı karşıya kalındığı düşünülebilir. Ama paylaşılacak bağlantılarla gerekli akademik destek alınabilir.

Öğreticilerin bloglardan öğrenme ortamı olarak yararlanmaları için bu konuda bir tasarım yapmalarını gerektirmektedir. Öğreten ve öğrenen aynı ortamda buluşurken, öğreten, öğrenene gerekli kuralları, sınırları, açıklamaları yapmalı, ulaşması gereken elektronik adresleri vermeli, öğreneni izlemeli, değerlendirmelidir. Ölçme değerlendirme yapılmayan durumlarda öğrenmenin verimliliği tartışmalıdır.

- Bloglar, internetin sağladığı özgür öğrenme ortamlarından biridir. Kişisel sayfalar olması nedeniyle içerik tasarımına önem verilmesi, gerekli araştırmaların yapılarak yönlendirmelerde bulunulması gerekmektedir.
- Çevrimiçi öğrenme amacı ile açılan bloglar uzaktan öğrenmenin kabul edilmiş olması açısından önemlidir.
- İnternette anımsalılık ve güncellik önemlidir. Blog kişisel bir mecra olduğu için güncellik sağlanması kolaydır.
- Bloglar kişisel gelişim amacı ile kullanılmaktadır. Deneyim paylaşılıyor olması önemlidir.
- Kişisel ilgi alanlarının paylaşımı sosyalleşme ve kültür aktarımı açısından önemlidir.
- Bloglar özellikle sınırı konulamayan yaşam boyu öğrenme için önemli bir mecra olarak kullanılabilir.
- Blogların kazanç sağlıyor olması yaygın olarak blog yazarlığının nedeni olsa da araçtan doğru yararlanmak insana dairdir.
- Blogların içinde öğrenen ve öğretmenin aynı ortamda buluşmasını sağlaması önemlidir.
- Uzaktan öğrenme yüksek lisans öğrencilerinin çalışmalarını paylaştıkları blogların araştırmacılar tarafından keşfedilmesi açısından önemlidir.
- Örgün öğretimde öğrencileri ile ders dışı çalışmalar için kullanılmış olması öğrenenle ilişkinin sürmesi açısından önemlidir.
- Eğitimcileri aynı platformda toplamak amacı ile açılmış bloglar deneyim ve çalışmaların paylaşımı açısından önemlidir.

Not: Bu çalışma 27- 29 Ekim 2016 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen 5th World Conference on Educational and Instructional Studies- WCEIS’de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Arık, G., & Seferođlu, S. S. (2015). Blogların e-Öğrenmede Rolü. *Akademik Bilişim*. Eskiřehir.

Babur, A. (2010). Eğitimde Bir Günlük Uygulaması. *Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*, (s. 430-436). Muđla.

Demirel, M. (2009). Yaşam Boyu Öğrenme ve Teknoloji. *9th International Educational Technology Conference(IETC2009)*. Ankara. Nisan 22, 2015 tarihinde

<http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/30872641/ietc2009.pdf> adresinden alındı

<http://www.worldometers.info/tr/> : <http://www.worldometers.info/tr/> adresinden alındı. (2016, 09 30).

Karçiođlu , F., & Kurt, E. (2009). Örgütsel İletisimin Etkinliği Acısından Kurumsal Bloglar ve birkac Kurumsal Blogun İncelenmesi. *İİBF Dergisi* (23), 1-17.

Özüdoğru, ř. (2014). Bir Web 2.0 Uygulaması Olarak Bloglar: Blogların Dinamikleri Ve Blog Alemi. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication-TOJDAC, January Volume 4*(Issue 1), 36-50. Ađustos 21, 2016 tarihinde alındı.